

Cukrová řepa může dokázat ještě více

SUGAR BEET CAN MANAGE MORE

Pěstitele cukrové řepy v Čechách se mohli i v letošním roce seznámit se s aktuálními informacemi o uplynulé kampani a dovědět se, jak snížit zatím stále existující rezervy. Sloužily tomu semináře tzv. „Zimní školy pro pěstitele“, které každoročně probíhají na několika místech postupně ve dvou částech. První cyklus školení pro pěstitele cukrovky společnosti Tereos TTD proběhl na přelomu ledna a února Loučeni na Nymbursku a v Hradci Králové za vysoké účasti zemědělské veřejnosti. Akce uspořádala Řepařská komise při společnosti Tereos TTD, a. s., spolu s Řepařským institutem, spol. s r. o.

Pořadatelé připravili opravdu bohatý program. Účastníci se mimo jiné dozvěděli, jak probíhala cukrovnická kampaň, seznámili se s problematikou protierozní ochrany půdy nebo načerpali informace o společné zemědělské politice v souvislosti s odvětvím cukrovka-cukr.

Přelom v pěstování cukrovky

V úvodním projevu generální ředitel a předseda představenstva společnosti Tereos TTD, a. s., Ing. Oldřich Reinberger konstatoval, že loňská kampaň představovala obrovský přelomem v pěstování cukrové řepy. Přes 450 pěstitelů cukrovky této společnosti docílilo na ploše zhruba 34 600 ha průměrného výnosu téměř 82 t.ha⁻¹ při 16% cukernatosti, což ve skutečnosti představovalo 76 t.ha⁻¹ při cukernatosti skoro 17,9 %. Mnozí pěstitelé dokonce z výnosového hlediska překročili 100t hranici.

Výnos polarizačního cukru přes 13 t.ha⁻¹ znamená obrovský skok v porovnání s devadesátými lety minulého století, kdy se tato hodnota pohybovala v rozmezí 4,0–4,5 t.ha⁻¹.

Francouzští pěstitelé společnosti Tereos France dosáhli ještě lepších výsledků. V průměru sklídili zhruba 95 t.ha⁻¹ řepných bulev. Výnos polarizačního cukru se pohyboval kolem 15 t.ha⁻¹.

Ing. Reinberger upozornil na některé nedostatky při zpracování cukrovky v domácích provozech. Problémy nastávají při praní bulev. Staré stroje by postupně měly nahradit nové. Také bude nutno investovat do zařízení na lisování řízků. Ačkoli loni v cukrovaru vybudovali nové akumulční nádrže, bude nutno řešit zpětný odvoz zeminy.

Průběh cukrovnické kampaně zhodnotil agronomický ředitel společnosti Tereos TTD, a. s., ing. Karel Chalupný. Podle jeho slov cukrovary v Dobrovici a v Českém Meziříčí dohromady zpracovaly zhruba 2 830 tis. t řepy na výrobu cukru a lihu. Uplynulá řepná kampaň zde trvala 128 dní, od 16. 9. do 22. 1.

Ve Francii levnější ochrana

Potvrdilo se, že naši pěstitelé jsou schopni obstát v mezinárodní konkurenci. Přesto však mají určité rezervy, například ve vysokých fixních nákladech nebo v nižší produktivitě práce v porovnání se špičkovými pěstiteli v zahraničí. Naši zemědělci také vydávají mnohem více finančních prostředků za herbicidy než pěstitelé za našimi hranicemi.

Zástupce společnosti Tereos France Patrice Kerckove uvedl, že francouzský zemědělec zaplatí za čtyři ošetření cukrovky proti plevelům během vegetace zhruba 130–140 eur, loni v suchých podmínkách výjimečně asi 160 eur. V přepočtu tedy francouzští pěstitelé vydají něco kolem 4 tis. Kč.ha⁻¹, zatímco u nás přijde herbicidní ochrana cukrovky na 5–6 tis. Kč.ha⁻¹.

Nízké náklady na ošetřování proti plevelům ve Francii souvisejí nejen s nižší cenou herbicidů, ale také s používáním velmi kvalitních postřikovačů a uplatňováním nových technologií s použitím snížených dávek herbicidních přípravků.

Plevele je třeba hubit už při jejich vzházení ve stádiu děložních lístků, což se ve Francii daří. Francouzští pěstitelé k postemergentní ochraně porostů cukrovky ve velké míře používají jednosložkové přípravky na bázi phenmediphanu a etofumezátu. Do postřiku se vždy přidává olej. Chemické hubení plevelů bude stále nutné, ale mohlo by se doplnit plečkováním.

Slámou zakrývat preventivně

Dobrých výsledků se dosahuje u nás i ve Francii při zakrývání hromad sklizených řepných bulev slámou. Ve Francii v Saint Leger se v minulých třech letech uskutečnily pokusy s různým zakrýváním hromad řepných bulev po sklizni. V pokusech se porovnávaly tři varianty – zakrývání slámou nebo fólií Toptex a nezakrytá kontrola. I v letošní teplé zimě se zakrývání slámou osvědčilo. Bulvy se pod vrstvou slámy nezapařovaly a zvyšoval se obsah cukru v porovnání s nezakrytou kontrolní variantou.

V tříletých pokusech s velmi rozdílným počasím v jednotlivých letech se sláma každoročně osvědčila. Ukázala se jako kvalitní ochrana proti mrazu v roce 2010 a posloužila i v teplém roce 2011. V mrazivém počasí pak může udělat dobrou službu i plachta. Slámu budou francouzští pěstitelé využívat k preventivnímu zakrývání řepných hromad i v roce 2012.

O půdu řádně pečovat

S přednáškou nazvanou „Základní zpracování půdy v řepařských osevních postupech“ vystoupil prof. Ing. Josef Pulkrábek, CSc., z České zemědělské univerzity v Praze. Ten ve svém vystoupení mimo jiné upozornil na nutnost rychlého prokořenění rostlin cukrovky do hloubky po zasetí. Tomu často brání utužení podorniční vrstvy půdy.

Při pěstování cukrovky na těžkých půdách by se mohly uplatnit nové technologie, například výsev do hrůbků. Mnozí pěstitelé budou muset řešit půdoochranná opatření proti erozi.

Při jarním zpracování půdy je třeba šetřit s vláhou. Přejezdy těžkou mechanizací zanechávají v porostech koleje, kde rostliny hůře vzházejí. Přitom vysoká polní vzházivost je základem vysokých výnosů cukrovky. Rozhodující faktor pro stabilizaci výnosů představuje kvalita zpracování půdy, přičemž se klade důraz na preventivní opatření.

Hana Honsová